

ROLUL INFRASTRUCTURII SOCIALE ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA POTENȚIALULUI MUNCII RURALE ÎN UCRAINA

*Roman CHORNYI, dr., prof. univ.,
Universitatea Națională de Economie din Ternopil,
Ucraina*

Articolul analizează starea de dezvoltare a infrastructurii și a rețelei sociale, totodată subliniază și rolul acesteia în formarea și dezvoltarea potențialului forței de muncă din mediul rural din Ucraina. Autorul propune să fie introduse inovații în acest proces de acumulare de investiții fixe, cu posibilitatea de a îmbunătăți și a spori capacitatea rețelelor infrastructurii sociale, care, la rândul lor, vor stimula dezvoltarea potențialului forței de muncă din mediul rural.

***Cuvinte cheie:** infrastructură socială, factor, potențialul forței de muncă, dezvoltare.*

Introducere. Actualitatea articolului este dificil de evaluat, deoarece căutarea modalităților pentru a îmbunătăți formarea și dezvoltarea forței de muncă în zonele rurale, este permanent pe ordinea de zi a societății. Una dintre aceste metode este cea de dezvoltare a infrastructurii sociale în zonele rurale, a căror rol în acest proces este în continuă creștere.

Cele mai recente analize ale cercetărilor. Un număr de oameni de știință din țară subliniază că infrastructura socială, creșterea impactului asupra eficienței producției prin intermediul forței productive dominante a societății, adică individuale, este promovată dezvoltarea potențialului forței de muncă și îmbunătățirea productivității în ansamblu a angajaților individuali în special. Astfel, Salivonchuk A.M. subliniază că capacitatea oamenilor de a lucra sporește prin creșterea nivelului de educație, cultură și nivelul tehnic al angajaților, reducerea costurilor de timp, reducerea morbidității prin crearea condițiilor sociale și cele ale vieții favorabile [6].

Alți oameni de știință, de exemplu, Șevciuk L.T. subliniază faptul, că infrastructura socială, prin crearea condițiilor pentru îmbunătățirea nivelului de educație, calificare, cultură, viață, petrecerea timpului liber, acționează ca un factor determinant al capacității de muncă prin formarea de abilități fizice și mentale la locul de muncă [7]. Cu toate acestea, schimbarea tranzitorie a situației sociale și economice din sate necesită un studiu aprofundat al problemei descrise.

Scopul articolului este de a arăta rolul infrastructurii sociale moderne în formarea și dezvoltarea potențialului de muncă în zonele rurale în societatea ucraineană de astăzi.

Materialul de bază. Recent, starea infrastructurii sociale în zonele rurale s-a înrăutățit: nivelul scăzut de dezvoltare, care nu poate susține capacitatea rețelei școlare, facilitățile rețelei de grădinițe, centre medicale sunt reduse, și altele.

Deși pe lângă infrastructura de locuințe și cea socială nedezvoltată din zonele rurale, starea critică a școlilor secundare și lipsa școlilor profesionale din mediul rural,

THE ROLE OF SOCIAL INFRASTRUCTURE IN THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF RURAL UKRAINE LABOUR POTENTIAL

*Roman CHORNYI, PhD, Associate Professor,
Ternopil National Economic University,
Ucraina*

The article analyzes the state of social infrastructure development and network and outlines their role in the formation and development of labor potential of rural Ukraine. It is suggested to introduce the innovations and connected with this the fixed investment accretion process, giving the opportunity to improve and increase the capacity of social infrastructure networks, which in turn stimulate the development of rural labor potential.

***Key words:** social infrastructure, factor, labour potential, development.*

***JEL Classification:** J21, J 29, J81, R10*

Introduction. The article topicality is difficult to transvalue, because the search of ways to improve the formation and development of the rural areas labour potential is permanently on the agenda of society. One of these ways is the development of social infrastructure in rural areas, whose role in this process is constantly increasing.

The latest researches analysis. A number of domestic scientists emphasize that the social infrastructure, increasing the impact on production efficiency through the society dominant productive force i.e. individual, it promotes the labour potential development and improves overall productivity of the individual employee in particular. Thus, Salivonchuk A.M. emphasizes that the ability of people to work increase through the raising the educational, cultural and technical level of employee, reducing time costs, reducing morbidity through the creation of favourable social and living conditions [6].

Other scientists, for instance Shevchuk L.T. stress that social infrastructure, by creating conditions for improving the level of education, qualification, culture, life, leisure, acts as determinant of labor capacity through the formation of physical and mental abilities to work [7]. However, the transient change in social and economic situation in the village requires profound study of the outlined problem.

The aim of the article is to show the role of the modern social infrastructure in formation and development of rural areas labour potential in today's Ukrainian society.

The basic material. Recently, the state of social infrastructure in rural areas became worse; the low level of development which does not hold up i.e. the school network capacity, the kindergarten network facilities, medical centers and etc. are reduced.

Although beside undeveloped social and housing infrastructure in rural areas, the critical state of secondary schools and the lack of rural vocational school, rather

indicatorii "reprezentanți" ai standardelor sociale, nivelul scăzut de viață și de muncă din zonele rurale, în opinia noastră, sunt o performanță a rețelelor de sănătate (Tab.1).

"representative" indicators of low social standards of living and working in rural areas, in our opinion, is the performance of health care networks (Table 1).

Tabelul 1/Table 1

**The network of health care institutions which are located in rural areas of Ukraine (institutions that are subordinated to the Ministry of Health of Ukraine, at the end of the year, units)*/
Rețeaua instituțiilor medicale, care sunt situate în zonele rurale din Ucraina (instituții care sunt subordonate Ministerului Sănătății din Ucraina, la sfârșitul anului, unități)***

Health care institutions <i>Instituții medicale</i>	2000	2005	2007	2008	2009	2010	2011
Number of hospital <i>Numărul de spitale</i>	1007	707	645	612	577	543	333
Beds <i>Pături</i>	20275	14136	13039	12478	12842	12277	7586
<i>Out of the total number of hospitals/Din numărul total de spitale:</i>							
central regional hospitals <i>spitale regionale centrale</i>	6	6	6	6	6	6	6
regional hospitals <i>spitale regionale</i>	25	30	29	29	28	28	22
district hospitals <i>spitale raionale</i>	943	658	598	566	531	497	301
dispensary <i>dispensare</i>	12	3	3	3	3	3	2
specialized hospitals <i>spitale specializate</i>	17	9	7	7	8	8	1
other institutions <i>alte instituții</i>	4	1	2	1	1	1	1
Number of independent medical clinics and polyclinics <i>Numărul de clinici medicale independente și policlinici</i>	2321	3056	3274	3366	3399	3440	2956
Number of stations and medical emergency service <i>Numărul de stații și servicii medicale de urgență</i>	207	181	164	176	179	175	140
Number of health posts <i>Numărul posturilor de sănătate</i>	16113	15459	15229	15101	15028	14934	12484

*Sursa/Source: *Elaborat de către autor pe baza surselor [1]*/Prepared by the author based on the sources.*

Astfel, în ultimul deceniu rețeaua instituțiilor medico-sanitare amplasate în zonele rurale, a trecut prin reducerea triplă a tuturor indicatorilor [1]. Dacă această caracteristică statistică a stării sistemului de sănătate în mediul rural "îmbogățește" prin analiza echipamentelor de logistică și a echipamentului pentru diagnostică medicală din instituțiile medicale existente, iar pentru fi mai exactă, retardarea morală și fizică și, parțial, după lipsa nevoilor de bază (medicamente, echipament de diagnostic, etc.), perspectivele forței de muncă din mediul rural în conservarea și reînnoirea calificată arată destul de critic.

Astfel, putem face o concluzie, că în mediul rural se formează calificări profesionale destul de specifice, structura economică, socială și demografică a populației, care nu acționează în partea modificărilor cantitative și calitative avansate în potențialul de dezvoltare a forței de muncă. Politica de conservare și dezvoltare a potențialului forței de muncă în zonele rurale ar trebui să se bazeze pe inovația și progresul investițiilor în producția agricolă competitivă,

Thus, over the last decade the network of health care institutions located in rural areas, has experienced triple reduction practically in all indicators [1]. If this statistic characteristic of the health care state in rural areas "enrich" by the analysis of logistical and medical diagnostic equipment of existing health facilities and to be more precise its moral and physical retardation, and partly by the lack of basic needs (medications, drugs, diagnostic equipment etc.), the prospects of rural labour potential in its preservation and qualified renewal look quite critical.

Thus, we can make a conclusion that in rural areas it is formed quite specific vocational qualifications, social and economic and demographic structure of the population which acts not in the side of advanced quantitative and qualitative changes in the labor potential development. The preservation and development policy of labour potential in rural areas should be based on innovation and investment progress of competitive agricultural production,

creșcând astfel calitatea vieții locuitorilor din mediul rural, creșcând veniturile din muncă și bunăstarea socială și economică a locuitorilor din mediul rural.

Productivitatea scăzută a muncii agricole este cauzată de starea imperfectă a proceselor de producție mecanizate, și, în general, cultura scăzută de inovare în mediul rural. Această cultură inovatoare și dinamică poate defini vectori de dezvoltare a economiei rurale și oferi oportunități adecvate procesului de reproducere a potențialului forței de muncă în zonele rurale. Lucrul inovator este de a găsi noi abordări în rezolvarea problemelor existente, arăta rezultatul prin intermediul noilor tehnologii, produse, mecanisme de organizare a procesului de muncă și este baza pentru sferile de evoluție a forței de muncă și, astfel, afectează în mod direct fluxul, ciclul de reproducere a potențialului forței de muncă în zonele rurale. Modelele inovatoare în agricultură ar trebui să crească fabricarea produselor agricole și să influențeze asupra eficienței proceselor sale [2].

Situație de urgență în domeniul proprietății intelectuale pentru agricultură, un sector cheie al forței de muncă în zonele rurale este caracterizat prin tendințe de stagnare. În special, numărul de documente create de tehnologie în agricultură, vânătoare și silvicultură în anul 2011 a scăzut – pentru invenții – la 6, de model de utilitate – la 7, de design industrial – 2. În general, cantitatea tehnologiei înalte stabilite în industrie numără doar 0,01% din numărul total de tehnologii înalte stabilite în Ucraina [4].

Nivelul de implementare a tehnologiilor avansate în domeniul agriculturii este scăzut. În anul 2011, au fost utilizate doar 15 tehnologii înalte în agricultură, în timp ce cifra corespunzătoare pentru industria minieră și cea de fabricare a fost în total de 7802, electricitate, gaze și apă au numărul 464, educație - 869 etc. [4].

Datele privind propunerile raționale arată tendințele negative durabile din sfera sectorului de inovare în agricultură. Deci, la fel ca în anul 2011, în termeni de activități economice, în țară au fost folosite 11595 de propuneri de raționalizare, sectorul agricol a reprezentat doar 13 din acestea, iar în anul 2010, activitățile de afaceri agricole, în general, nu au utilizat sugestiile raționale.

Cultura inovatoare scăzută, cererea întreprinderilor agricole insolubile, lipsa unei politici eficiente protecționiste a condus la o scădere semnificativă a producției agricole și ineficiența sa practică.

De exemplu, dacă în anul 1990 au fost produse 4357.8 de tone de carne (greutatea de sacrificare), atunci în anul 2010, volumul a scăzut de două ori și a fost 2059.0 de tone. În special, carnea de vită și vițel, timp de 20 de ani, a scăzut de mai mult de 4 ori, iar cea de porc de aproape 3 ori. Tendințele pozitive în domeniul producției de produse majore animale în dinamica din ultimii 20 de ani au fost caracterizate doar prin producția de păsări [3, p.121].

În legătură cu statul și reorganizarea fermelor colective care a dus la distrugerea lor efectivă, azi fermele private oferă mai mult de 80% din producția națională de lapte și aproximativ 45% din cea de carne, în timp ce în anul 1990, 71% din carne și 76% din producția de lapte era furnizată de ferme [3, p. 124].

Prevalența în structura bovinelor majore a produselor zootehnice din categoria gospodăriilor nu oferă satisfacție

increșcând astfel calitatea vieții locuitorilor din mediul rural, rising labor income and social and economic welfare of rural residents.

The low productivity of agricultural labor is caused by the imperfect state of production processes mechanization and generally low innovation culture in the countryside. This innovative culture and its dynamics define the economic development vectors of rural economy and provide the adequate opportunities reproduction process of labour potential in rural areas. The innovative work that is to find new approaches in solving existing problems shows the result through new technologies, products, organizational mechanisms of labour process and is the basis for the labor evolution spheres and thus directly affects the reproductive cycle flow of labour potential in rural areas. Innovative models in agriculture should increase the agricultural products manufacturing and influence on the efficiency of its processes [2].

The urgent situation in the area of intellectual property for agriculture as a key sector of labour in rural areas is characterized by stagnation tendencies. In particular, the number of the documents created by technology in agriculture, hunting and forestry in 2011 decreased - for inventions - to 6, for utility model - to 7, of industrial design - 2. In general, the amount of established high technology in the industry counted only 0.01% out of the total number of established high technology in Ukraine [4].

The level of advanced technologies implementation in the field of agriculture is low. In 2011, only 15 high technologies in agriculture were used, while the corresponding figure for the mining and manufacturing industry was in total 7802, electricity, gas and water counted 464, education - 869 etc. [4].

The data on the rational suggestions use show the durable negative trends in the sphere of agriculture innovation sector. So as in 2011, in terms of economic activities, in the country 11,595 rationalization proposals has been used, the agricultural sector accounted only 13, and in 2010 the agricultural business activities didn't use rational suggestions at all.

The low innovation culture, demand insolvent agricultural enterprises, the lack of an effective protectionist policy led to a significant decline in agricultural production and its practical ineffectiveness.

For example, if in 1990 the meat (slaughter weight) 4,357.8 tons was produced but in 2010 the volume decreased in twice and it was 2,059.0 tons. In particular, the beef and veal production for 20 years, declined in more than 4 times, as for pork it was almost 3 times. The positive trends in the production of major livestock products in the dynamics over the last 20 years have been characterized only for the poultry production [3, p.121].

In connection with the state and collective farms reorganization which led to their actual destruction, today the private farms provide more than 80% of national milk production and about 45% of meat, while in 1990 71% meat and 76% of milk production were supplied by farms [3, p.124].

The prevalence in the structure of major cattle breeding products by households category do not provide full

deplină a stării alimentelor de origine animală, facilitează munca în zonele rurale naturalizare și complică foarte mult procesul de standardizare și control asupra respectării calității produselor fabricate și asupra siguranței. Mai mult decât atât, marea majoritate a produselor din gospodăriile individuale este folosită pentru nevoile proprii, care, la rândul său, duce nu numai la o reducere a participării active la crearea de resurse alimentare de stat, dar, de asemenea, duce la excepția gospodăriilor cu contracție monetară și, astfel, crește capacitatea totală a efectului cererii.

Datele statistice privind structura mărfurilor de comerț exterioare asigură că, în anul 2010, au fost exportate animale vii și produse de origine animală în valoare de 771 400 000 de dolari, în timp ce au fost importate 1.242 miliarde de dolari [5, p. 258]. Evident, importurile predominante de animale, tehnologii și ingrediente pentru hrană există din străinătate. Cu toate acestea, dezvoltarea și utilizarea noilor tehnologii, avansate în agricultură, crearea liniilor de înaltă performanță și a raselor de vite, expansiunea pășunilor, potrivit experților din industrie, va stabili și va crește treptat producția de lapte și carne din țară [2].

Concluzii. Astfel, inovarea și procesul asociat de acumulare a capitalului fix ar trebui, în opinia noastră, să fie considerate foarte importante pentru dezvoltarea potențialului de muncă în localitățile rurale, la fel și creșterea prin nivelul tehnic și tehnologic al managementului, munca și capitalul în zonele rurale, productivitatea, profitabilitatea sa pentru locuitorii de la sate a crescut și infrastructura de servicii se dezvoltă astfel, încât, în general, are un impact direct asupra reproducerii ocupării forței de muncă în zonele rurale și a potențialului de dezvoltare, calificarea și starea profesională și psiho-emoțională în zonele rurale.

Forța de muncă scăzută și parțial lipsa potențialelor mecanisme de motivare a muncii în mediul rural se reflectă direct prin productivitatea scăzută.

Căutarea modalităților de optimizare a utilizării potențialului forței de muncă în agricultură, extinderea activităților economice în zonele rurale și creșterea componentelor motivaționale ale forței de muncă pentru rezidenții mediului rural prin atenția sporită a guvernului pentru asigurarea condițiilor de viață decente a locuitorilor mediului rural și a forței de muncă au un impact pozitiv asupra dezvoltării forței de muncă în zonele rurale și promovarea creșterii caracteristicilor sale cantitative și calitative.

satisfaction of the state in foods of animal origin it facilitates the labor in rural areas naturalization and greatly complicates the process of standardization and control over compliance with manufactured product quality and safety. Moreover, the vast majority produced in private households products is used for their own needs, which in turn leads not only to a reduction in active participation in creation the state food resources, but also causes the exception of households with monetary contraction and thus increase the overall capacity of effective demand.

Statistical data on the commodity structure of foreign trade assure that in 2010 living animals and products of animal origin \$ 771.4 million were exported, while they were imported on \$ 1242 million [5, p. 258]. Obviously, the predominant livestock imports of animals, technology and feed ingredients exist from abroad. However, the development and use of new, advanced technologies in farming, creating high-performance lines, breeds of cattle, pasture expansion, according to industry experts, will stabilize and gradually increase the production of milk and meat in the country [2].

Conclusions. Thus, innovation and associated accretion process of fixed investment should, in our opinion, be considered very important for the development of rural settlements labour potential as growth through technical and technological level of management, labour and capital ratio in rural areas, the productivity, its profitability to residents of villages has been increased, and service infrastructure develops that in general has a direct impact on rural employment reproduction and development potential, qualification and professional and psycho-emotional state in rural districts.

Weakness and partly lack of labour potential motivation mechanisms in rural area is directly reflected through low productivity.

The search of ways to optimize the use of agricultural labor potential, expansion of economic activities in rural areas and increasing rural residents labor motivational components by the increased government attention to provide decent social conditions of rural residents life and labor have a positive impact on the development of rural areas labor potential and promote the growth of its quantitative and qualitative characteristics.

Referințe bibliografice / References

1. STATE STATISTICS SERVICE OF UKRAINE. *Health care and morbidity in Ukraine in 2011*: statistic bulletin. Kyiv, 2012. 89 p.
2. LUCHYK, S.D. The innovative part of the mechanism maintaining labour potential of the village [accesat 5 februarie 2013]. Disponibil: [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
3. STATE STATISTICS SERVICE OF UKRAINE. *Agriculture of Ukraine 2010*. Kyiv, 2011. 258 p.
4. STATE STATISTICS SERVICE OF UKRAINE. Creation and use of high technology and intellectual property rights in the Ukraine in 2011: report [accesat 5 februarie 2013]. Disponibil: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
5. STATE STATISTICS SERVICE OF UKRAINE. *Statistical Yearbook of Ukraine for 2010*. Kyiv, 2011. 258 p.
6. САЛІВОНЧИК, О.М. Роль і значення соціальної інфраструктури в ринковій економіці. В: Спецпроект: анализ научных исследований: VI международная научно-практическая конференция, 30-31 мая 2011 [accesat 5 februarie 2013]. Disponibil: http://www.confcontact.com/20110531/ej5_salivon.htm
7. SHEVCHUK, L.T. *Medical and social aspects of labor potential: regional analysis and forecast*. Lviv, 2001. 489 p.

Recomandat spre publicare: 04.04.2013